

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Neden teşvik paketi açıklamak durumunda kaldık.

Mevcut teşvik sisteminin bölgesel ve sektörel ayrıma dayanması ve genel, bölgesel ve büyük ölçekli yatırımların teşviki uygulamalarından oluşmakta. Türkiye'nin yeni hedeflerine ulaşması için 3 temel ihtiyaç var.

Bunlarda ;

- Yatırım-Üretim-İstihdam-İhracat politikaları arasında bütünlüğün sağlanması,
- ithalata bağımlı olduğumuz ara mallarının ve hammaddelerinin Türkiye'de üretiminin sağlanması,
- ihracatta, emek-yoğun teknolojidenden bilgi-yoğun teknolojiye doğru geçişin sağlanması

Türkiye'de üretimi hiç olmayan veya çok az olan mallar ile Türkiye'de üretilen ancak talebi tam olarak karşılayamayan malların ithalatının, toplam ithalatın yaklaşık %84'ünü, yani mal ithalatının yaklaşık 202 milyar dolarını oluşturması ve, 2011 yılı sonu itibarıyla Türk sanayinin ithalata bağımlılık oranının % 43 olması yeni teşvik paketinin ana unsuru oldu.

Yatırım yerine bakılmadan savunma, havacılık, otomotiv sektörüne destek verilmesi son derece olumlu. Teşvikten yararlanmak için yatırımın büyüklüğünün minimum 50 milyon TL olması gerekiyor ve Özel sektörün yapacağı eğitim yatırımları, madencilik yatırımları, deniz-demir yolu yük/yolcu taşımacılığı yatırımları beşinci bölge teşviklerinden yararlanacak

Yeni teşvik sistemini, Ekonomi Bakanlığının kurulması, kamu ve özel sektördeki paydaşların görüş ve taleplerinin alınması ve bu taleplerin değerlendirilmesi şeklinde 3 aşamada hazırlanmış ve 4 ana bileşenden meydana gelmektedir

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Bu uygulamalar kapsamında yatırımcılara; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsisi, gelir vergisi stopajı desteği ve KDV İadesi destekleri verilecek. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna göre değişen oran ve sürelerde yararlanma imkanı getirilmiştir.

1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere uygulamaya konulacak Yeni teşvik paketine göre Türkiye 6 bölgeye ayrıldı.

Yeni sistemle yatırımlara vergi, faiz ve prim desteği verilecek. Yatırımlar için yer tahsis edilecek. Öncelikle, bu yeni sistemle, cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin ülkemizde yatırım ve üretiminin artırılmasını hedefleniyor.

'Yeni teşvik sisteminde, belirli büyüklükteki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar ile otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik test merkezleri ve rüzgar tüneli yatırımlarının, yatırım yerine bakılmaksızın, 5'inci bölge desteklerinden yararlanabilecek.

Özellikli eczacılık ürünleri olan biyoteknolojik ve onkolojik ilaçlar ile kan ürünleri üretimine yönelik yatırımların, yatırım yeri dikkate alınmaksızın, aynı şekilde 5'inci bölge desteklerinden yararlanmasını sağlayacak.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)			
	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	
	31.12.2013 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	01.01.2014 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar	31.12.2013 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	01.01.2014 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar
I	15	10	25	20
II	20	15	30	25
III	25	20	35	30
IV	30	25	40	35
V	40	30	50	40
VI	50	35	60	45

Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan ilk, orta ve lise eğitim yatırımları, hangi ilde yapılırsa yapılsın, Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında 5'inci bölge desteklerinden yararlanacak.

Demiryolu ve denizyolu ile yük ve yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar, madencilik yatırımları, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımları da aynı şekilde, nerede olursa olsun, 5'inci bölge desteklerinden yararlanabilecek.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	15	50	0	100
II. Bölge	20	55	10	90
III. Bölge	25	60	20	80
IV. Bölge	30	70	30	70
V. Bölge	40	80	50	50
VI. Bölge	50	90	80	20

Yeni Teşvik Sistemi çerçevesindeki uygulamalar kapsamında yatırımcılara; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsisi, gelir vergisi stopajı desteği ve KDV iadesi destekleri verilecek.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	25	50	0	100
II. Bölge	30	55	10	90
III. Bölge	35	60	20	80
IV. Bölge	40	70	30	70
V. Bölge	50	80	50	50
VI. Bölge	60	90	80	20

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

VERGİ İNDİRİMİ UYGULAMASI

	2. BÖLGE	3. BÖLGE	4. BÖLGE	5. BÖLGE	6. BÖLGE
Yatırım Tutarı (Bin ₺)	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Vergi İndirimi (%):	55	60	70	80	90
Yatırıma Katkı Oranı (%):	20	25	30	40	50
İndirilebilecek Vergi Tutarı (Bin ₺):	1.000	1.250	1.500	2.000	2.500
- Yatırım Döneminde: (Bin ₺)	(%10) 100	(%20) 250	(%30) 450	(%50) 1.000	(%80) 2.000
- İşletme Döneminde: (Bin ₺)	(%90) 900	(%80) 1.000	(%70) 1.050	(%50) 1.000	(%20) 500
Yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar uygulanacak kurumlar /gelir vergisi oranı:	%9 (indirilecek vergi oranı: %11)	%8 (indirilecek vergi oranı: %12)	%6 (indirilecek vergi oranı: %14)	%4 (indirilecek vergi oranı: %16)	%2 (indirilecek vergi oranı: %18)

Yeni getirilen, asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği sadece 6. bölgedeki bölgesel, büyük ve stratejik yatırımlar için geçerli olacak

SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

Bölgeler	31.12.2013'e kadar	01.01.2014 itibariyle	Destek Tavanı (Sabit Yatırıma Oranı - %)	
			Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
I	2 yıl	-	10	3
II	3 yıl	-	15	5
III	5 yıl	3 yıl	20	8
IV	6 yıl	5 yıl	25	10
V	7 yıl	6 yıl	35	11
VI*	10 yıl	7 yıl	50	15

Diğer taraftan ;Genel teşvik uygulamaları kapsamında, ülke genelinde teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları dışında kalan ve asgari sabit yatırım tutarı ve kapasiteleri üzerindeki bütün yatırımlar, KDV İstisnası ve Gümrük Vergisi Muafiyeti destekleri ile desteklenmeye devam edilecek.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Bu yatırımların 6. bölgede yapılması halinde ayrıca, yatırımcıya yeni sistem ile getirilen asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği sağlanacak.

FAİZ DESTEĞİ

Bölgeler	Destek Oranı		Azami Destek Tutarı (Bin ₺)
	₺ Cinsi Kredi	Döviz Cinsi Kredi	
I	-	-	-
II	-	-	-
III	3 Puan	1 Puan	500
IV	4 Puan	1 Puan	600
V	5 Puan	2 Puan	700
VI	7 Puan	2 Puan	900

Yeni sistem kapsamında, faiz desteği tutarları da artırılıyor. Bu destek, 3., 4., 5., 6. bölgelerde yatırım yapacak yatırımcıların kullandıkları TL cinsi kredilerin yıllık faiz oranının 3 ila 7 puanı, döviz cinsi kredilerin ise 1 veya 2 puanı, 500 bin lira ila 900 bin lira arasında değişen tutarlara kadar bakanlık bütçesinden karşılanacak.

Bölgesel Teşvik Uygulaması kapsamında yatırımcıların, KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Faiz Desteği (1. ve 2. Bölgeler hariç) ve Yatırım Yeri Tahsisi desteklerinden yararlanacaklar. Yatırımın 6. bölgede yapılması halinde ise, bu desteklere ilave olarak yatırımcılar çalışanların asgari ücretleri üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği de sağlanacak.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ
BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMASI

DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği		YOK	YOK	✓	✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

Sigorta Primi İşveren Hissesi desteğinin bölgelere göre kademeli olarak 2 ila 12 yıl arasında değişen sürelerde uygulanacak. Yeni sistemde, bu desteğin süresi tüm bölgelerde artıyor. 6. Bölgede yapılacak yatırımlarda yatırımcılar ödemeleri gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden tutarı 10 yıl süreyle, yatırımların organize sanayi bölgelerinde yapılması halinde ise 12 yıl süreyle devlet tarafından karşılanacak.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında yatırıma katkı oranı % 15 ila % 50 arasında; Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Uygulamaları kapsamında ise % 25 ila % 60 arasında kademelendirilmiş.

Yatırımların organize sanayi bölgelerinde yapılması halinde yatırımcılar, yatırımın bulunduğu bölgenin bir alt bölgesinde uygulanan oranlardan yararlanacaklar. 6. bölgede ise yatırıma katkı oranı, 5 puan artırımlı olarak (Bölgesel Teşvik Uygulamaları için % 55, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki için ise % 65) uygulanacak.

Yeni sistemde vergi indirimi, sadece işletme döneminde ve sadece teşvik belgesi kapsamındaki yatırımdan elde edilen kazançta uygulanmayacak. Ödenmesi gereken vergi hesaplanırken, yatırımcının yatırım dönemindeki tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazanç dikkate alınacak.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ
Yatırım Tutarı: 5 Milyon ₺, İstihdam: 40 Kişi

Bölgeler	1. BÖLGE	2. BÖLGE	3. BÖLGE	4. BÖLGE	5. BÖLGE	6. BÖLGE
Destek Unsurları (Bin ₺)						
KDV İstisnası	114	114	114	114	114	114
Gümrük Vergisi Muafiyeti	70	70	70	70	70	70
Vergi İndirimi	750	1.000	1.250	1.500	2.000	2.500
Sigorta Pr. İşv. His. Des.	165	248	413	495	578	826
Faiz Desteği	-	-	500	600	700	900
Yatırım Yeri Tahsisi	250	250	250	250	250	250
Gelir Vergisi Stopajı	-	-	-	-	-	542
Sigorta Primi İşçi Hissesi	-	-	-	-	-	595
Toplam Devlet Desteği	1.349	1.682	2.597	3.029	3.712	5.797
Destek Yoğunluğu %	27	34	52	61	74	116

En büyük bölgesel teşviki Doğu ve Güneydoğu illeri alacak. Bu illerdeki yatırımların teşvik oranı % 116 düzeyinde olabilecek. Yani 44 birimlik yatırım için 56 birimlik teşvik alınabilecek.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Genel olarak teşvik paketine baktığımızda ;

Yeni teşvik paketi hem Cari işlemler açığı sorununun çözümüne hem de stratejik yatırımlara öncelik veriyor. Hedef ise ithalata bağımlılığı azaltacak aynı zamanda da a cari işlemler açığını ithalatı azaltarak küçültecek yatırımlarının yanında ithalata konu olan malları ikame etsinler ya da etmesinler, doğrudan teknoloji düzeyi yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımların yerli/yabancı yapılması. Burada ithal ikamesinde üretime değil yeni yatırıma önem veriliyor.

Yeni teşvik paketi ile bölgesel gelir dağılımının düzeltilmesini sağlamaya çalışıldığını görmekteyiz. Bölgesel olarak en çok teşvikten yararlanacak iller altıncı, en az yararlanacaklar ise birinci bölgeler.

Eğitim yatırımları, ilaç sektöründe ve demir yolu ile deniz yolu ulaştırması alanında yapılacak yatırımlar ve bazı araştırma-geliştirme yatırımları hangi bölgede olurlarsa olsunlar, beşinci bölge ayrıcalıklarından yararlanacaklar. Birinci bölgede yatırımları olanların 2-3-4 üncü bölgelerdeki yatırımlarıyla eşleştirilerek vergi avantajı sağlanması da önemli.

Kümelenmeye yönelik yatırımlara teşvik verilmesi, ileri teknoloji ürünlerin toplam ihracatta aldıkları %2,5 payının artırılmasına yönelik ileri teknoloji içeren mal üretimine yönelik yatırımların ayrı kapsama alınması son derece gerçekçi bir yaklaşım.

Eğitim ve sağlık sektörüne sağlanan teşvikler özellikle onkolojik tedavide kullanılan ilaçların üretimine teşvik veriliyor. Biyoteknolojik ve onkolojik ilaçlar, kan ürünleri üretimine yönelik yatırımlar, yatırım yeri dikkate alınmadan 5. bölge desteklerinden yararlanacak olması mevcut zayıflıkların giderilmesi için seçici davranıldığını göstermekte. Bu şekilde bütçede sağlık harcamalarında uzun vadede rahatlanma da sağlanmış olacaktır.

Stratejik ve rekabet avantajı yaratan yatırımların daha önceden tamamlanmış olsa ya da başlanmış olsa bile teşvik kapsamına alınmaması eksik görünürken hükümetten bu yönde Teşvik'in 2011 Temmuz'undan itibaren uygulanabileceğine yönelik açıklama yatırımcıları mutlu edecek diğer bir gelişme.

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Eksik olduğunu düşündüğümüz noktalar ise ;

Tarım sektörüne yönelik yatırımların teşviklerini az bulduk.

Hangi yatırımların cari açığı azaltmada ne kadar etkin olacağının rakamlarla desteklenmemesi.

Gümrük birliği anlaşması nedeniyle cari açığı esasen azaltacak enerji yatırımlarına teşvik verilememesi.

Teşviklerin bütçeye kısa vadede getireceği ek yükün ne olacağı belli olmaması. Orta ve uzun vadede beklenen getirisinin planlanmaması yada açıklanmaması.

KDV istisnası, gümrük muafiyeti gibi kamu yüklerinin azaltılması, yatırım finansmanı açığı sorununu çözmeye yetmiyor. Bu noktada "faiz desteği" argümanına yer veren paketin, bankacılık sektöründe ne türden düzenlemelere yol açacağı da bir başka soru işareti.

Enerji alanında ise stratejik yatırım olarak "rüzgâr türbinlerine" yer verilmesini , rüzgâr santralı yatırımı yapan değil, bu yatırımların maliyetini düşürecek teknolojiler desteklenecek şekilde algılamaktayız. Örneğin cari açığı yaratan başlıca neden, enerji ithalatı olmasına karşın, enerji yatırımlarına değil enerji kullanımına teşvik verilmesi ilginç bir özellik olarak göze çarpıyor

TEŞVİK PAKETİNİN GETİRDİKLERİ

Teşvik paketinin IMKB açısından hangi sektörleri etkileyebileceğine baktığımızda ise ;

Madencilik sektörünün 5.bölge teşviğine sokulmuş olması, hammadde teminin rahatlamasına ve ithalatta azalmaya neden olacağını, Doğu Anadolu da Koza Altın ve Park Madenciliğin altın ve bakır faaliyetlerinden mevcut teşvikten yararlanmalarının yanında marjlarda daha rahatlama elde etmelerine imkan sağlanabileceğini düşünmekteyiz.

Otomotiv sektörünün stratejik yatırımlarda değerlendirilmesine karşın ilave etkinin yan sanayiinde olmasını beklemekteyiz. Ana firmaların KDV kaynaklı maliyetlerinde rahatlama olabilir. Bu da yeni yatırımlarında etkisini gösterecektir. Dolayısıyla TOASO ve FROTO yeni yapacakları yatırımlarından istifade edebilirler.

Savunma sanayinde ise ASELSAN halan AR-GE teşviklerinden yararlanmaktadır. Dolayısıyla burada da Otomotiv sektöründe olduğu gibi alt yükleniciler kaynaklı marjlarda iyileşme görülmesini beklemekteyiz. İnşaat yatırımlarından Gölbaşı tesisleri gibi doğal olarak KDV indiriminden yararlanacaktır.

Savunma sanayinde ise ASELSAN halan AR-GE teşviklerinden yararlanmaktadır. Dolayısıyla burada da Otomotiv sektöründe olduğu gibi alt yükleniciler kaynaklı marjlarda iyileşme görülmesini beklemekteyiz. İnşaat yatırımlarından Gölbaşı tesisleri gibi doğal olarak KDV indiriminden yararlanacaktır.

KRDMD'de tren rayı imalatından ve ham madde çelik üretim kapasitesinin 1,2 milyon ton artırılmasından, PETKM etilen, CAN, PTA ve PA kapasite artırımlarından yararlanabilirler.